

Tworzenie stron www instrukcja 2

Zachowanie pierwotnego formatowania

Problem z zachowaniem pierwotnego formatowania pokarzemy na prostym przykładzie. Proszę stworzyć dokument HTML i pomiędzy znacznikami **<body></body>** umieścić poniższy listing. Postarajmy się zachować identyczny rozkład znaków i liter.

```
<p>
-----
| Prosta tabela |
-----
| 1 | 2 |
| 3 | 4 |
| 5 | 6 |
-----
</p>
```

Jak łatwo sprawdzić, tekst sformatowany w taki sposób w przeglądarce zachowa się zupełnie inaczej. Do rozwiązania tego problemu służy kolejny znacznik **<pre></pre>**, który zachowuje ręcznie nadane formatowanie w nowym bloku.

Oba kody możemy porównać umieszczając je w jednym pliku.

```
<h3>Znacznik <p></h3>
<p>
-----
| Prosta tabela |
-----
| 1 | 2 |
| 3 | 4 |
| 5 | 6 |
-----
</p>
<h3>Znacznik <pre></h3>
<pre>
-----
| Prosta tabela |
-----
| 1 | 2 |
| 3 | 4 |
| 5 | 6 |
-----
</pre>
</body>
```

Efekt działania pliku w przeglądarce:

Znacznik <p>

```
----- | Prosta tabela | ----- | 1 | 2 | | 3 | 4 | | 5 | 6 | -----
```

Znacznik <pre>

```
-----  
| Prosta tabela |  
-----  
| 1 | 2 |  
| 3 | 4 |  
| 5 | 6 |  
-----
```

Ćwiczenie 12

1. Utwórz folder o nazwie „12 Zachowanie pierwotnego formatowania”.
2. W folderze utwórz plik html zawierający zmodyfikowaną tabelkę pokazaną w przykładzie.

Linia pozioma

Specyfikacja języka HTML5 przewiduje możliwość umieszczenia na stronie poziomej linii, która może służyć jako pseudograficzny przerywnik dla większej partii opublikowanej treści. Aby wstawić do strony poziomą linię, wystarczy sięgnąć po znacznik **<hr />**. Znacznik ten występuje bez swojej domykającej pary.

Ćwiczenie 13

1. Utwórz folder o nazwie „13 Linia pozioma”.
2. W pliku html umieść kod niezbędny do uzyskania następującego efektu:

Zwyczajny blok tekstu

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Praesent tristique scelerisque sapien. Aliquam vel ipsum erat, vitae viverra massa. Maecenas accumsan, ipsum eget mollis iaculis, elit velit bibendum enim, at vulputate dui nunc quis eros. Pellentesque non iaculis lacus. Praesent neque eros, tempor nec ultricies id, euismod eget lectus. Pellentesque eu justo non turpis pellentesque tristique eu quis magna. Praesent libero massa, sodales id blandit quis, ornare eu ante. Quisque id justo a ipsum egestas pulvinar. Vestibulum vitae arcu ut est volutpat laoreet ultricies non ipsum. Vestibulum eget massa odio. Morbi sed neque non nisi tincidunt vehicula.

Cytat

Ut sit amet arcu in velit pulvinar faucibus. Nam ac facilisis lectus. Vivamus fringilla interdum dolor, quis gravida sem sodales eu. Aliquam portitor hendrerit nisl, eu bibendum lorem suscipit eget. Nulla facilisi. Nam id urna non neque molestie lobortis. Fusce gravida nulla ac libero semper vel egestas elit imperdiet. Nullam consequat feugiat lectus non consequat. Aliquam imperdiet sapien sed enim gravida et varius arcu molestie. Nullam mollis, metus a convallis rhoncus, lorem felis condimentum nunc, ac mollis lorem tellus id felis. Proin nec elementum justo. Morbi in dictum massa. Phasellus libero libero, lobortis vel faucibus convallis, posuere a turpis. Mauris in nisi et velit ullamcorper varius nec id felis. Pellentesque adipiscing libero ut sem convallis vel elementum felis pulvinar. Cras imperdiet ligula vitae massa pulvinar ornare.

W realizacji zadania użyj pliku z ćwiczenia „10 Cytat”.

Elementy figure i figcaption

Jedną z nowości wprowadzonych w propozycji piątej specyfikacji języka HTML jest możliwość wydzielenia grupy elementów stanowiących logiczną całość. Najprostszym przykładem takiej logicznej całości może być tabela wraz z podpisem lub przykładowy listing kodu wraz z podpisem.

Do łączenia kilku elementów w logiczną całość używamy znacznika `<figure></figure>`, który może być uzupełniony o drugi znacznik, `<figcaption></figcaption>`, odpowiadający za podpis danej grupy elementów.

Poniżej znajduje się prosty przykład wykorzystania obu znaczników do oznaczenia prostej tabeli i przyporządkowania jej podpisu.

```
<body>
<p>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc in
quam. In quam lorem, convallis convallis, fermentum et, scelerisque interdum,
diam. Proin lobortis mi porta libero. Aliquam erat volutpat. Vivamus aliquam,
sem in mollis feugiat, nisi ligula mollis erat, sed lobortis ligula lectus
sagittis pede.</p>
<figure>
<figcaption>Tabela 1. Przykład wykorzystania znacznika <pre></figcaption>
<pre>
-----
| Prosta tabela |
-----
| 1 | 2 |
| 3 | 4 |
| 5 | 6 |
-----
</pre>
</figure>
<p>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nunc in
quam. In quam lorem, convallis convallis, fermentum et, scelerisque interdum,
diam. Proin lobortis mi porta libero. Aliquam erat volutpat. Vivamus aliquam,
sem in mollis feugiat, nisi ligula mollis erat, sed lobortis ligula lectus
sagittis pede.</p>
</body>
```

Ćwiczenie 14

1. Utwórz folder o nazwie „14 Figure i figcaption”.
2. Posługując się kodem z ćwiczenia 12 wykorzystaj poznane znaczniki do podpisania tabeli.
3. Dopisz kod wyświetlający podobną tabelę zawierającą numer i nazwę dnia tygodnia. Tabelę podpisz „Tabela 2. Nazwy dni tygodnia”. Plik z kodem zapisz w folderze „14 Figure i figcaption”.

Elementy wstawiane

Elementy wstawiane to znaczniki, które wykorzystujemy podczas pracy nad małymi fragmentami większych bloków i za ich pomocą nadajemy semantyczne znaczenie. Na przykład jeżeli chcemy zająć się jednym słowem wchodzącym w skład całego akapitu, to wtedy możemy mówić o

elemencie wstawianym. Ten dość długi opis poszczególnych znaczników kończy się ćwiczeniem w którym należy je wykorzystać.

Cechą charakterystyczną każdego z elementów wstawianych jest to, że nie tworzy on nowej części strony, która jest oddzielona od pozostałych wyraźną przerwą.

Wstępna wersja piątej specyfikacji przewiduje kilkanaście znaczników, z których możemy korzystać m.in. w celu stworzenia odsyłacza, pogrubienia, indeksu górnego lub dolnego albo cytowania.

Oto kilka najczęściej stosowanych.

Znacznik em

Znacznik `` służy do zaakcentowania wybranego słowa lub fragmentu większego bloku tekstu. Akcentowany element jest wyświetlany przez przeglądarkę za pomocą pochyłej czcionki. Przykład wykorzystujący omawiany znacznik znajduje się poniżej.

```
<p>
  Nie <em>krzycz</em>! Możemy spokojnie porozmawiać?
</p>
```

Znacznik strong

Znacznik `` służy do silnego wyróżnienia wybranego słowa lub fragmentu większego bloku tekstu. Wyróżniony element jest wyświetlany przez przeglądarkę za pomocą pogrubionej czcionki.

Przykład wykorzystujący omawiany znacznik znajduje się poniżej.

```
<p>
  <strong>Uwaga!</strong>. Proszę stosować się do instrukcji.
</p>
```

Znacznik small

Od czasu do czasu stajemy przed koniecznością pomniejszenia fragmentu tekstu będącego częścią większej całości. W takiej sytuacji przydatnym rozwiązaniem okazuje się znacznik `<small></small>`. Poniżej zamieściłem przykład wykorzystania pomniejszonego tekstu.

```
<p>
  Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. <small>Nunc in
  quam.</small>
  In quam lorem, convallis convallis, fermentum et, scelerisque interdum, diam.
  Proin lobortis mi porta libero.
</p>
```

Domyślnie przeglądarka po otwarciu dokumentu, w którym znajduje się znacznik `<small></small>`, wyświetli dany element za pomocą czcionki o nieco mniejszym rozmiarze niż reszta tekstu. Różnice nie są duże, ale powinny być widoczne.

Znacznik cite

Jeżeli w tekście chcemy odwołać się do tytułu konkretnej pracy (książki, artykułu, filmu itd.), możemy skorzystać z dedykowanego znacznika o nazwie `<cite></cite>`. Poniżej zamieszczam dwa przykłady wykorzystania wspomnianego elementu języka HTML. Drugi z nich pokazuje, w jaki sposób nie powinno się używać znacznika `<cite></cite>`.

```
<p>Ostatnio wpadła mi w ręce książka pt: <cite>"Internet jest kobitą"</cite> pióra Zenona Dziurdziełły ...</p>
```

```
<p>Przeglądając <cite>książkę o języku HTML</cite> dowiedziałem się wielu nowych rzeczy.</p>
```

Domyślnie przeglądarka do wyróżnienia elementu oznaczonego za pomocą znacznika `<cite></cite>` użyje kursywy.

Znacznik q

Znacznik `<q></q>` służy do oznaczania cytatu umieszczonego w większym bloku tekstu — np. akapicie. Tekst oznaczony w ten sposób zostanie wyświetlony w cudzysłowie. Już we wcześniejszym ćwiczeniu użyliśmy znacznika `<blockquote></blockquote>`, którego należy używać do cytowania całych bloków tekstu.

```
Poniżej przedstawimy przykład wykorzystania cytatu wstawionego do większego bloku tekstu. <p>Immanuel Kant powiedział <q>Mieście odwagę posługiwać się rozumem</q>. Uważam, że to stwierdzenie w dzisiejszych czasach dodatkowo zyskało na znaczeniu.</p>
```

Porównując obie metody cytowania zwróć uwagę, że tekst cytowany za pomocą znacznika `<blockquote></blockquote>` jest nieznacznie wcięty względem pozostałych akapitów na stronie. Natomiast element cytowany we wnętrzu bloku tekstu przy użyciu znaczników `<q></q>` został ujęty w cudzysłów.

Znacznik code

Znacznik `<code></code>` został stworzony z myślą o oznaczaniu kodu programistycznego publikowanego na stronie WWW. Domyślnie przeglądarki do prezentacji treści oznaczonych omawianym znacznikiem wykorzystują czcionkę o stałej szerokości.

```
<figure>
```

```
<figcaption>Listing 1.</figcaption>
```

```
<code>
```

```
    ul.lista
```

```
    {
```

```
display: list-item;

list-style-type:none;

color:red;

margin-left:4em;

text-indent:-1em;

}

</code>
</figure>
```

Znaczniki sup i sub

Korzystając z kolejnych znaczników języka HTML5, możemy wymusić prezentację fragmentu tekstu jako indeksu górnego lub dolnego. Niezbędne znaczniki to `` oraz ``.

Indeks górny

```
<p>E=mc<sup>2</sup></p>
```

Indeks dolny

```
<p>E=mc<sub>2</sub></p>
```

Znacznik i

Za pomocą znacznika `<i></i>` oznaczamy fragment tekstu, który ma być wyróżniony na tle reszty tekstu. W tym przypadku chodzi o wyróżnienie tekstu, który powinien zostać odczytany na przykład z inną intonacją głosu. Domyślnie przeglądarka do wyróżnienia tekstu używa kursywy.

```
<p>

Aby odświeżyć zawartość okna przeglądarki, naciśnij klawisz F5. Możesz również
skorzystać ze <i>specjalnej ikony</i>.

</p>
```

Znacznik b

Za pomocą znacznika `` oznaczamy fragment tekstu, który ma być jedynie stylistycznie odsunięty od reszty tekstu i nie powinien przekazywać dodatkowych znaczeń. Domyślnie przeglądarka do wyróżnienia tekstu używa czcionki pogrubionej. W praktyce znaczniki `` oraz `` zwykło się stosować po prostu do wyróżnienia za pomocą pogrubienia wybranego elementu.

```
<p>
```

Aby odświeżyć zawartość okna przeglądarki, naciśnij klawisz `<i>F5</i>`. Możesz również skorzystać ze `specjalnej ikony`.

```
</p>
```

Znacznik span

Znacznik `` sam w sobie nie formatuje zawartego w nim tekstu ani nie nadaje mu nowego znaczenia. Jednak w połączeniu z kaskadowymi arkuszami stylów daje nam sporo możliwości i pozwala rozciągnąć formatowanie na większy fragment i inne znaczniki wpisane.

W poniższym przykładzie pomiędzy znacznikami `` znalazł się tekst oraz kilka innych elementów. Oznaczonemu tekstowi przypisałem czerwony kolor czcionki.

```
<p>Autor <span style="color:red;"><b>imię</b> <i>nazwisko</i></span> jest twórcą tej niezwykłej treści</p>
```

Znacznik br

Przy formatowaniu akapitów przeglądarka sama decyduje, kiedy złamać daną linię. Działanie takie jest przydatne, ale czasami może utrudnić pracę twórcy witryny zawierającej większą ilość tekstu. Na szczęście w specyfikacji języka HTML znajdziemy przydatny znacznik `
` bezwzględnie wymuszający złamanie linii.

Znaczniki ins i del

Język HTML pozwala na oznaczanie operacji edytorskich. Mam tutaj na myśli sytuację, gdy chcemy oznaczyć elementy dodane do treści strony lub z niej usunięte. Odpowiednio oznaczone elementy są wyświetlane w inny sposób, ale nie znikają ze strony.

Aby oznaczyć element dodany do treści strony, musisz skorzystać ze znacznika `<ins></ins>`. W sytuacji gdy chcesz oznaczyć jakiś element jako usunięty, należy skorzystać ze znacznika ``. W obu przypadkach odpowiednio oznaczony tekst jest wyświetlany za pomocą:

- czcionki podkreślonej — tekst oznaczony znacznikiem `<ins></ins>`,
- czcionki przekreślonej — tekst oznaczony znacznikiem ``.

Typowym przykładem zastosowania znaczników `<ins></ins>` i `` jest prezentacja starej i nowej ceny w sklepie internetowym. Przykładowy kod może wyglądać w następujący sposób.

```
<p>Stara cena: <del>39.90 zł</del> <br /> Nowa cena: <ins>29.90 zł</ins></p>
```

Ćwiczenie 15

1. Utwórz folder o nazwie „15 Elementy wstawiane”.
2. Otwórz plik wzorcowy przygotowany we wcześniejszym ćwiczeniu.

3. Upewnij się, czy w dokumencie znajduje się cała obowiązkowa struktura znaczników. Następnie pomiędzy znacznikami `<body></body>` dodaj kolejno nowo poznane elementy wstawiane.
4. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik em*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
5. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik strong*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
6. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik small*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
7. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik cite*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
8. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik q*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
9. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znaczniki sub i sup*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianych znaczników.
10. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znacznik i*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianego znacznika.
11. Wstaw nagłówek stopnia pierwszego o treści *Znaczniki del i ins*, a pod nim przepisuj przykładowy kod zamieszczony w odpowiednim podrozdziale dla omawianych znaczników.
12. Zapisz wynik swojej pracy i otwórz stronę w przeglądarce, aby skontrolować uzyskany efekt.